

Józef Lindmajer

Regulamin lokalny, instrukcja służbowa i rozporządzenie policji dotyczące pożarnictwa w mieście Sławnie z 1904 roku

Słupskie Studia Historyczne 8, 283-294

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JÓZEF LINDMAJER

PAP ŚLUPSK

REGULAMIN LOKALNY,
INSTRUKCJA SŁUŻBOWA I ROZPORZĄDZENIE POLICJI
DOTYCZĄCE
POŻARNICTWA W MIEŚCIE SŁAWNIE
z 1904 roku¹

Regulamin lokalny

Na podstawie § 11. Ustawy o ustroju miast z 30 maja 1853 r.² w połączeniu z § 68. Ustawy o opłatach komunalnych z 14 lipca 1893 r. i w myśl Orzeczenia rady miejskiej z 15 marca 1904 r. zostaje niniejszym uchwalony regulamin lokalny, traktujący o utworzeniu gminnej obowiązkowej straży pożarnej (Gemeindepflicht-Feuerwehr) oraz o uregulowaniu związanych z tym obowiązków służbowych, za zgodą władz rejencji³, w odniesieniu do obwodu gminy miasta **Sławna** o następującym brzmieniu:

¹ *Ortsstatut, Dienstanweisung und Polizei-Verordnung, betreffend das Feuerlöschwesen in der Stadt Schlawe* (s.14). Beilage zum Schlauer Kreisblatt 1904 (gazeta urzędowa dla powiatu sławieńskiego, ukazująca się od 1843 r.). Dokumenty te są dostępne także w postaci osobnej drukowanej broszury (Schlawe 1904, ss. 16). Inzerowana: Archiwum Państwowe w Koszalinie (dalej: AP Kosz.), Zespół: Regierung Köslin, akcesja 16/44, nr 1773. Pierwszy znany nam *Regulamin ogniowy dla miasta Sławna* pochodzi z 1810 r. Został w całości przetłumaczony na język polski i opublikowany, (w:) *Dorzecze* Nr 9, Sławno 1999, s. 45-53. Kolejne dwa dokumenty o podobnym zakresie przedmiotowym (ordynacja, rozporządzenie) noszą daty 7 marzec 1849 i 21 wrzesień 1893 r. – *Feuer-Polizei-Ordnung der Stadt Schlawe 1849*, Schlawe 1849 (ss.21), inzerowane: AP Kosz., jw. *Polizei-Verordnung betreffend die Feuerlöschung für die Stadt Schlawe in Pommern*, Schlawe 1894 (ss. 12). Dodatek w oprawnym tomie rocznika Schlauer Kreisblatt 1894 (Biblioteka AP Kosz. – Oddział w Słupsku) oraz jako inserat w AP Kosz., jw.

² Bliżej na temat tej ustawy dla miast sześciu wschodnich prowincji państwa pruskiego por. A. W i e l o p o l s k i, *Ustrój polityczny Pomorza Zachodniego w XIX wieku*, Poznań 1965, s. 88. 93-94.

³ Dosłownie „wydziału okręgowego” (Bezirksausschusses), co – uważamy – należy odczytać jako: wydział spraw wewnętrznych urzędu rejencyjnego w Koszalinie. †

§ 1

Okręg pożarniczy

Obszar gminy miasta Sławna tworzy okręg pożarniczy.

§ 2

Pomoc gaśnicza

Pomoc gaśnicza sprawowana jest przez straż pożarną obowiązkową i ochotniczą.

§ 3

Obowiązek służbowy spełniany zostaje poprzez dostarczane podwoły (Spanndienst) lub poprzez osobisty udział w akcji pożarniczej (Löschdienst).

§ 4

Dostarczanie podwoły polega na zamawianiu przez magistrat koni oraz wóźniców do obsługi niezbędnych w służbie pożarniczej pojazdów, w razie potrzeby także, po wybuchu pożaru, na zamawianiu wozów.

Zobowiązani do udzielania podwoły są wszyscy członkowie gminy miejskiej, którzy posiadają konie zaprzęgowe i pociągowe. Zwolnieni z tego obowiązku są jednak:

- a) urzędnicy wojskowi i cywilni, jeśli chodzi o konie służbowe,
- b) utrzymujący pocztę [konna], jeśli chodzi o ich konie pocztowe.

§ 5

- Indywidualnemu obowiązkowi strażackiemu można uczynić zadość poprzez:
- a) wstąpienie jako aktywny członek do urzędowo uznanej ochotniczej straży pożarnej, lub do odpowiednio zorganizowanej fabrycznej straży pożarnej,
 - b) kierowanie służbą gaśniczą w obowiązkowej straży pożarnej,
 - c) udzielanie usług jako wóźnica (§ 4).

Do osobistej służby gaśniczej zobowiązany jest każdy nie zobowiązany do udzielania podwoły, gospodarczo niezależny członek gminy miejskiej płci męskiej, od ukończonego osiemnastego do ukończonego sześćdziesiątego roku życia.

Z osobistej służby gaśniczej zwolnieni są jednak:

- a) uczniowie miejscowego progimnazjum,
- b) urzędnicy państwowi, lekarze, aptekarze, adwokaci oraz wojskowi,
- c) osoby które na podstawie zaświadczenia lekarskiego udowodnią, że są czasowo lub trwale niezdolne do służby gaśniczej.

Poza tym magistrat upoważniony jest do zwolnienia na zawsze z obowiązku gaśniczego osoby, poprzez których nagłe opuszczenie miejsca ich pracy mogłoby

doprowadzić do znacznego zakłócenia produkcji. Zwolnienie to następuje na wniosek pracodawcy.

Z wyjątkiem nagłych wypadków służba gaśnicza może być odbywana przez odpowiednie zastępstwo.

§ 6

Z obowiązku służby gaśniczej (§ 3) może uwolnić się każdy do niej zobowiązany (§§ 4 i 5) poprzez wpłacenie opłaty wykupnej, która wynosi 6 marek za rok obrachunkowy i jest obliczana na podstawie postanowień dotyczących bezpośrednich podatków gminnych.

Ten, kto chce skorzystać z tej możliwości musi powiadomić o tym fakcie magistrat w ciągu 2 tygodni od rozpoczęcia roku obrachunkowego, lub, jeśli obowiązek służby gaśniczej powstaje w trakcie jego trwania, od otrzymania odpowiedniego powiadomienia z magistratu. W przeciwnym wypadku uznać on musi dotyczący go obowiązek.

Kto zalega z opłatą wykupnego dłużej niż kwartał, zostaje wpisany ponownie do służby obowiązkowej pożarnej (§ 3 do 5) natychmiast po otrzymaniu odpowiedniego powiadomienia.

Nadzór nad obiektami straży pożarnej

§ 7

Nadzór nad obiektami straży pożarnej sprawuje komisja bezpieczeństwa pożarowego⁴ pod naczelnym nadzorem burmistrza (szefa policji)⁵ – w razie niemożności – jego zastępcy.

Komisja ta składa się z jednego członka magistratu, jako przewodniczącego, komendanta ochotniczej straży pożarnej, urzędnika miejskiego urzędu budownictwa, ewentualnie wybranego przez magistrat eksperta, oraz z czterech członków wybranych przez radę miejską spośród obywateli miasta posiadających prawo wyborcze⁶, wśród których musi znajdować się jeden mistrz sikawkowy [gaśniczy] oraz jeden mistrz kominiarstwa.

⁴ Feuersicherheits-Deputation, jedna z ówczesnych kilkunastu deputacji miejskich działających społecznie przy magistracie Sławna (por. treść § 17).

⁵ Burmistrzowie małych miast (jak Sławno) i w większości średnich miast w Prusach, gdzie nie było odrębnych dyrekcji i funkcjonariuszy policji państwowej, posiadali ustawowe uprawnienia zwierzchnika policyjnego.

⁶ O regulacjach w zakresie prawa wyborczego w miastach zawartych w ustawie z 1853 r. zob. A. Wielopolski, *Ustrój polityczny*, s. 94.

Tworzenie straży pożarnej

§ 8

Magistrat zestawia listy zobowiązanych do służby gaśniczej i wybiera z nich te osoby, które przypisać należy do poniższych sekcji gaśniczych, nanosi je na odpowiednie zestawienia i sporządza powiadomienia dla zobowiązanych.

Podział straży pożarnej na sekcje

§ 9

Sekcje straży pożarnej są następujące: 1. ratunkowa, 2. sikawkowa, 3. porządkowa, 4. wodna, 5. zaprzęgowa, 6. drabinowa (cieśle, murarze).

Naczelnicy, strażnicy i dozorczy [mistrzowie] sikawek pożarniczych

§ 10

Do kierowania każdej z sekcji (§ 9) magistrat wyznacza oprócz jednego naczelnika i jego zastępcę odpowiednią liczbę strażników. Do kierowania służbą sikawkową magistrat wyznacza po jednym mistrzu sikawkowym i jednym wężowym wraz z zastępcą na każdą sikawkę.

Ćwiczenia pożarnicze

§ 11

Burmistrz (szef policji), lub jego zastępca, jest upoważniony, o ile wyda mu się to uzasadnione, przynajmniej raz w roku kalendarzowym, osobiście przez komisję bezpieczeństwa pożarowego, zorganizować ćwiczenia służby gaśniczej. W tym celu jest on zobowiązany do powiadomienia o miejscu i czasie odbywania się tychże poprzez obwieszczenie oraz publikację w *Schlauer Zeitung*⁷. Z reguły ćwiczenia te odbywają się, ze względu na ułatwienie dla zobowiązanych, w niedziele rano o godz. 6. 00.

W czasie takich ćwiczeń obowiązują te same zlecenia, których przestrzega się w wypadku prawdziwego pożaru.

Nadzorowanie w trakcie pożaru

§ 12

Do obowiązków burmistrza (szefa policji), lub jego zastępcy, należy główne dowodzenie akcją gaszenia, względnie służbą gaśniczą. Jego zalecenia należy wykonywać bezwzględnie i bez sprzeciwu, za wyjątkiem prawa do późniejszej skargi. Obejmują one ograniczanie zasięgu oraz gaszenie ognia, ratunek osób i rzeczy oraz ich zabezpieczenie.

Jeśli burmistrz (szef policji), lub jego zastępca, miałyby być nieobecny przy pożarze, jego uprawnienia i obowiązki przechodzą na należącego do magistratu

⁷ *Schlauer Zeitung* (Gazeta Sławińska), dziennik ukazujący się od 1886 r.

członka komisji bezpieczeństwa pożarowego; w razie nieobecności również jego, przechodzą one na komendanta ochotniczej straży pożarnej lub jego zastępcę.

§ 13

Nikt nie ma prawa do opuszczenia miejsca pożaru bez wyraźnej zgody głównodowodzącego akcją (§ 12). To samo odnosi się do wszelkich zaprzęgów.

Postępowanie po ugaszeniu pożaru

§ 14

Po ugaszeniu pożaru głównodowodzący zarządza liczenie lub wywołanie obecnych członków sekcji przez ich naczelników lub strażników poszczególnych sekcji oraz wskazanie brakujących, jak i też tych, którzy odznaczyli się wczesnym przybyciem z sikawkami lub beczkami (Kufen) na miejsce pożaru, lub poprzez wybitne czyny w czasie służby, lub tych którzy okazali się wyjątkowo nieobowiązkowi lub nieposłuszni.

§ 15

Następnie, na miejscu pożaru pozostaje, według uznania głównodowodzącego, warta pożarowa, na której dowodzącego przechodzi prawo wydawania rozkazów na czas pozostawania tam warty. Ma ona za zadanie troskę o całkowite ugaszenie ognia oraz usunięcie tych części budynku, które mogłyby stworzyć zagrożenie dla przechodniów lub ludności w ogóle. Ewentualne powstałe przy tej okazji dodatkowe koszty reguluje miejscowa policja.

Uporządkowanie miejsca pożaru należy do właściciela [nieruchomości] lub jego pełnomocnika.

§ 16

Po zagaszeniu pożaru wszystkie sikawki i beczki strażackie oraz pozostały sprzęt powinien zostać przewieziony przez sekcję sprzętową na rynek miejski. Tam komisja bezpieczeństwa pożarowego dokona kontroli całego sprzętu gaśniczego oraz zarządzi jego odpowiednie przechowanie, względnie naprawę.

Odszkodowania

§ 17

Straty poniesione na nieruchomościach sąsiadujących z miejscem pożaru, wynikłe z obecności na nich ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej, straty w urządzeniach, uprawach lub plonach (Früchten), poszkodowani mogą zgłosić w formie podania o odszkodowanie od gminy, które należy złożyć w magistracie w ciągu trzech dni od pożaru.

Wysokość odszkodowania zostaje określona przez komisję bezpieczeństwa pożarowego (§ 7); w uzasadnionym przypadku, po wysłuchaniu opinii deputacji gruntowej (Feld-Deputation), z wyłączeniem pozostałych środków prawnych, na podstawie wizji lokalnej lub innych odpowiednich dowodów.

Stosunek ochotniczej do obowiązkowej straży pożarnej

§ 18

Ochotnicza straż pożarna świadczy każdą potrzebną pomoc w razie wybuchu ognia. Stanowi ona część miejskiej ochrony przeciwpożarowej (§ 5a) i jest podległa naczelnemu nadzorowi burmistrza (szefa policji), względnie jego zastępcy.

W czasie trwania jej akcji przy gaszeniu pożaru podlega ona danemu głównodowodzącemu (§ 12).

Požary w innych miejscowościach

§ 19

Poprzez ogłaszaną publicznie decyzję magistratu określone zostają miejscowości w okolicach miasta, którym należy udzielić pomocy strażackiej w razie pożaru.

Ta pomoc w gaszeniu pożaru należy zasadniczo do ochotniczej straży pożarnej, jednak na zalecenie burmistrza (szefa policji), względnie jego zastępcy, może zostać również zaangażowana obowiązkowa straż pożarna.

W odniesieniu do oddania do dyspozycji zaprzęgów i wozów do transportu sikawek i załogi zastosowanie ma § 4. niniejszego regulaminu. Za wypożyczenie zaprzęgu i za zaangażowanie załogi, również ochotniczej, zostają przez magistrat wypłacone odszkodowania w zależności do nakładu czasu i odległości.

Wynagrodzenia

§ 20

Osobom, które wykazały się szczególnie w czasie pożaru (§ 14), mogą, na podstawie decyzji magistratu, zostać przyznane nagrody z funduszy miejskich. Jednocześnie regulą jest, że za pierwszą sikawkę oraz za pierwszą beczkę strażacką na miejscu pożaru płaci się 3 marki, za drugą i trzecią beczkę po 2 marki⁸.

Zamiast lub oprócz wynagrodzenia pieniężnego może zostać, na wniosek magistratu, udzielona pochwała publiczna.

§ 21

Członków ochotniczej straży pożarnej należy na koszt miasta ubezpieczyć od wypadków przy wykonywaniu służby gaśniczej.

⁸ Dla porównania: dniówka robotnika niewykwalifikowanego wynosiła w Sławnie 1,7 marki (1902 r.), górna stawka dniówki sezonowego robotnika przy budowie drogi to 4 marki (1905 r.). Schlauer Kreisblatt 1901, Nr 64; tamże, 1905, Nr 63.

§ 22

Niniejszy regulamin lokalny wchodzi w życie z dniem 15 maja 1904 r.

Sławno, dnia 9 kwietnia 1904 r.

Magistrat:

Stöbbe⁹, Müller, Moldenhauer, Raddatz, Jasch, Otto Mörke

* * *

Instrukcja służbowa

do

regulaminu lokalnego z 9 kwietnia 1904 r., traktującego o utworzeniu gminnej obowiązkowej straży pożarnej oraz o uregulowaniu związanych z tym obowiązków służbowych.

Prowadzenie list

§ 1

Magistrat prowadzić będzie listy zobowiązanych do służby gaśniczej (§ 5 regulaminu lokalnego)¹⁰ z następującymi rubrykami: numer bieżący, nazwisko, stan cywilny, zawód i wiek, które muszą być ciągle uaktualniane.

W podobny sposób następuje sporządzenie listy dotyczącej właścicieli koni zaprzęgowych i pociągowych oraz wozów (§ 4 reg. lok.).

Naczelnicy ochotniczej straży pożarnej¹¹ zobowiązani są do corocznego od dawania do magistratu imiennej listy swoich członków, do dnia 15. stycznia, oraz do cokuwartalnego zgłaszania wszystkich zmian w swoim składzie.

Sekcje gaśnicze

§ 2

Sekcje gaśnicze (§ 9 reg. lok.) posiadają następujące zobowiązania.

Do obowiązków **sekcji ratowniczej** należy ratowanie i bezpieczna ewakuacja osób lub rzeczy zagrożonych przez ogień. Czy i kiedy rozpoczynać wynoszenie zagrożonych rzeczy zależy od decyzji ich właściciela; jeżeli rzeczy te zostały ubezpieczone, decyzje te podejmuje agent odpowiedniego towarzystwa ubezpieczeniowego, o ile jest on obecny na miejscu zdarzenia.

⁹ Stöbbe, nazwisko pisane najczęściej Stoebbe (August). Burmistrz Sławna w latach 1879-1906.

¹⁰ Cyt. dalej w skrócie: reg. lok.

¹¹ W oryginale „Vorstand” (zarząd, zwierzchność). Przyjęto, że chodzi o naczelników sześciu sekcji straży pożarnej (por. reg. lok. § 9 i 10).

Tylko w przypadku, kiedy brakuje właściciela i agenta ubezpieczeniowego, decyzyje te podejmuje szef sekcji ratowniczej.

Sekcja sikawkowa zestawia i obsługuje sikawki.

Sekcja porządkowa nie dopuszcza osób niepowołanych na miejsce pożaru i blokuje ulice.

Sekcja wodna obsługuje pompy wodne i dba o napełnianie beczek wodą gaśniczą.

Sekcja zaprzęgowa dba o konie i wozy niezbędne do transportu beczek gaśniczych i sikawek oraz dba o transport sprzętu.

Sekcja drabinowa składa się z cieśli i murarzy tutejszej miejscowości i jest odpowiedzialna za przeprowadzenie niezbędnych prac rozbiórkowych.

Przechowywanie i utrzymywanie w gotowości sprzętu gaśniczego

§ 3

Wszystkie sikawki ogniowe, beczki, wiadra strażackie oraz pozostały sprzęt gaśniczy, będący własnością publiczną, przechowuje się w mniejszej remizie, względnie w szopie drabinowej, do których klucze przechowywać należy w najbliższym sąsiedztwie tychże, w ratuszu, a także otrzymać je musi każdy z członków komisji bezpieczeństwa pożarowego.

Każdy mistrz sikawkowy odpowiedzialny jest za utrzymanie swojej sikawki w stanie gotowości oraz musi szczególnie dbać o to, aby do dyspozycji każdej sikawki znajdowały się:

1. 1-2 węże zapasowe; 2. Klucz do skręcania łączy; 3. Kleszcze/obcęgi; 4. Dratwa, pakuły oraz igła do oczyszczania wylotu sikawki; 5. Sznurek oraz przygotowane „opatrunki” do obwiązywania uszkodzonych węzłów, które to przedmioty muszą być ciągle przechowywane w skrzynce sikawkowej; 6. 4-6 wiadra strażackie.

Nadzór i kontrola sprzętu gaśniczego

§ 4

Do obowiązków komisji bezpieczeństwa pożarowego należy troska o to, aby cały sprzęt gaśniczy znajdował się w ciągłej gotowości do użycia.

Naczelny nadzór przysługuje burmistrzowi (naczelnikowi policji), lub jego zastępcy, który co pół roku zobowiązany jest do przeprowadzania kontroli.

Przy zagrożeniu w czasie burzy

§ 5

W czasie burzy grożącej uderzeniem pioruna do obowiązków mistrzów sikawkowych należy udanie się do remizy, otwarcie jej i oświetlenie w razie ciemności.

Członkowie ekip strażackich oraz zaprzęgi powinni być w stanie gotowości.

Obowiązki podczas wybuchu pożaru

§ 6

Natychmiast po publicznym „zasygnalizowaniu” ognia, dla członków służby pożarniczej i zaprzęgów rozpoczyna się obowiązek gaśniczy.

Od tej chwili są oni do dyspozycji i rozkazów swoich przełożonych, dowódców i mistrzów sikawkowych (§ 10 reg. lok.), burmistrza (naczelnika policji), lub jego zastępcy. Rozkazy należy wypełniać bez sprzeciwu.

Podstawowe obowiązki są następujące:

1. **Sekcja ratunkowa.** Członkowie zbierają się natychmiast na miejscu pożaru. 2. **Sekcja sikawkowa.** Członkowie udają się czym prędzej do remizy i troszczą się o szybkie i bezpieczne dostarczenie sikawek na miejsce pożaru. 3. **Sekcja porządkowa.** Członkowie udają się natychmiast na miejsce pożaru. 4. **Sekcja wodna.** Członkowie udają się czym prędzej do miejsc czerpania wody i napełniają beczki. 5. **Sekcja zaprzęgowa.** Członkowie wraz z kompletnymi zaprzęgami udają się natychmiast do remizy. Sikawki dostarczają oni na miejsce pożaru a beczki do punktów czerpania wody. Wozy należy podstawić na rynku miejskim. 6. **Sekcja drabiniowa.** Członkowie udają się do szopy sprzętowej i transportują na miejsce pożaru drabiny, haki strażackie oraz pozostały sprzęt.

Szef tej sekcji wykonuje na miejscu konkretne zalecenia burmistrza (naczelnika policji) lub jego zastępcy.

Sławno, dnia 10 kwietnia 1904 r.

M a g i s t r a t¹²

* * *

Rozporządzenie policji¹³

Prywatny sprzęt gaśniczy

§ 1

W każdym domu na drzwiach wejściowych przechowywać należy oszkloną latarnię, a na podwórzu [w obejściu] drabinę o długości przynajmniej 5 metrów.

¹² Pod tym dokumentem widnieją tylko cztery nazwiska – oprócz burmistrza – pracowników magistratu.

¹³ We wstępie do tego rozporządzenia zarząd policji w Sławnie, w osobie burmistrza, powołuje się na podstawy prawne zasad w nim zawartych. Były to: pruska ustawa o zarządzie policyjnym (*Polizei-Verwaltung*) z 11 marca 1850 r.; ustawa o ogólnej administracji krajowej z 30 lipca 1883 r. (*Gesetz über die allgemeine Landesverwaltung*) ponadto, przyjęte przez magistrat 9 i 10 kwietnia 1904 r. i zatwierdzone przez urząd rejencyjny, regulamin lokalny i instrukcja służbowa dla sławieńskiej obywatelskiej straży pożarnej (stanowią dwie pierwsze części niniejszego zestawu źródłowego).

Właściciele domów zobowiązani są do zakupienia tych przedmiotów i utrzymywania ich w stanie użyteczności. Brakujące lub niezdatne do użytku urządzenia zostaną w razie potrzeby zakupione na koszt właściciela domu.

Obowiązki mieszkańców miasta w przypadku wybuchu pożaru

§ 2

Każdy, kto zauważył wybuch pożaru, musi natychmiast uderzyć na alarm¹⁴ oraz zgłosić to w najbliższym punkcie strażackim¹⁵ lub w ratuszu (posterunku policji)¹⁶. Punkty strażackie oznaczone są przez czerwone tablice z odpowiednim napisem.

Ogólne obowiązki obywatelskie w czasie pożaru

§ 3

Osobom niezaangażowanym, postronnym (gapiom), zabrania się bezpodstawnego pobytu na miejscu pożaru oraz na odgradzonym terenie.

Po usłyszeniu alarmu pożarowego w czasie zmroku należy natychmiast ustawić źródła światła w oknach parteru i pierwszego piętra, do czego zobowiązani są właściciele tychże mieszkań.

Na strychy domów położonych w bezpośredniej bliskości miejsca pożaru należy wnieść zbiorniki wypełnione wodą. Odpowiedzialni za to są zarówno właściciele domów i ich zarządcy, jak też i lokatorzy.

§ 4

W wypadku wybuchu pożaru wszystkie studnie i punkty czerpania wody, niezależnie od tego, czy są one własnością publiczną czy prywatną, muszą zostać oddane do dyspozycji dla czerpania wody; w czasie mrozu gospodarze domów, a w szczególności piekarze, browarnicy i farbiarze oraz wszyscy inni, którzy w swoim rzemiośle wykorzystują gorącą wodę, zobowiązani są do nieodpłatnego udostępnienia jej. Wymienionych rzemieślników przepis ten dotyczy również wtedy, gdy nie są oni gospodarzami domów.

§ 5

Piesi, jeźdźcy oraz inne pojazdy muszą udzielać zawsze i wszędzie pierwszeństwa strażakom. O ile nie jest to w danym momencie możliwe, należy przepuścić ich przy pierwszej nadarzącej się okazji.

¹⁴ Inaczej: zasygnalizować to dźwiękowo w ustalony sposób.

¹⁵ W dosłownym tłumaczeniu: „punkt zgłoszeń o pożarze” (Feuermeldestelle).

¹⁶ Z racji sprawowania przez burmistrza obowiązków szefa policji miejskiej (por. przypis 5) jej zarząd i główny posterunek mieściły się w ratuszu, na rynku podstawowa wachta.

§ 6

Wszystkie szynki znajdujące się w pobliżu pożaru muszą zostać opróżnione i zamknięte na czas pożaru. Gospody [restauracje] pozostają otwarte tylko dla ruchu turystycznego.

Bez wyraźnego zezwolenia naczelnika policji, lub jego zastępcy, zabronione jest wydawanie napojów alkoholowych dla członków załogi strażackiej oraz osób zaangażowanych w akcję gaszenia; im zabronione jest przyjmowanie takich napojów.

Czynności po ugaszeniu pożaru

§ 7

Bezpośrednio po wycofaniu się straży pożarnej właściciel lub zarządzający terenem dotkniętym przez pożar zobowiązany jest zamknąć do niego dostęp.

Uporządkowanie pogorzeliska należy do jego właściciela lub jego pełnomocnika. Na podstawie zaleceń policji musi on usunąć wszelki gruz i inne przedmioty utrudniające ruch publiczny, w przeciwnym razie grozi mu odpowiednia kara.

Pożar w innych miejscowościach

§ 8

Pożar, który wybuchł poza obwodem policyjnym miasta Sławno¹⁷, może zostać ogłoszony tylko na wyraźne polecenie burmistrza (naczelnika policji), lub jego zastępcy.

§ 9

Czyny sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem policji, lub z instrukcją służbową wydaną przez magistrat na polecenie rady miejskiej, przy uwzględnieniu wskazówek komisji bezpieczeństwa pożarowego z dnia 10 kwietnia 1904 r. do statutu lokalnego z 9 kwietnia 1904 r. o utworzeniu gminnej obowiązkowej straży pożarnej, będą obłożone, na podstawie § 368, p.8 kodeksu karnego, karą do 60 marek lub 14-dniowym aresztem.

Tym samym przepisom karnym podlegają członkowie obowiązkowej straży pożarnej, którzy w czasie pożaru nie wykonywali poleceń dowodzącego, lub którzy bez uznanego usprawiedliwienia nie stawili się na przepisowych ćwiczeniach i próbach sikawkowych, spóźnili się na nie lub opuścili je przedwcześnie.

¹⁷ „Obwód policyjny” (Polizeibezirk der Stadt Schlawe) – tu w rozumieniu obszaru administracyjnego miasta podlegającego władzy burmistrza.

§ 10

Niniejsze zarządzenie policji wchodzi w życie, obok instrukcji służbowej, dnia 15 maja 1904 r.

Jednocześnie moc traci odpowiednie rozporządzenie policji z 21 września 1893 r.¹⁸

Sławno, dnia 10 kwietnia 1904 r.

Urząd policji

Stöbbe

¹⁸ Por. przypis 1.